

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 85 stemmer mod 76; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 191) findes i tidenden sp. 6252).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 85 stemmer; 77 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Ændring af reglerne om byggegodtgørelse).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 196) findes i tidenden sp. 6252).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 162 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Om forbedringer m. v.).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 192) findes i tidenden sp. 6269).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 85 stemmer mod 76; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om forbud mod civil overlydsflyvning.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 180) findes i tidenden sp. 4490, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2231).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Birte Weiss: Lovforslaget om forbud mod civil overlydsflyvning har været igennem et fredsommeligt udvalgsarbejde. Det har været præget af tilfredshed over, at vi her har at gøre med en lov, som er forebyggende, eftersom overlydsfly først vil blive almindelige i løbet af nogle år. Generelt kan man

[Birte Weiss.]

sige, at en sådan forhåndslovgivning på forureningsområdet, inden skaden er sket, burde danne skole.

Ét punkt har det imidlertid ikke været muligt at skabe enighed om, nemlig hvor meget loven skal omfatte, det vil sige, om den også skal omfatte militærflyvning. Mit parti kan ikke støtte de ændringsforslag, som er stillet af de radikale og SF om at lade forbudet gælde også for militær overlydsflyvning; og det skyldes, at vi også på det område mener, det vil være rigtigt at have fælles regler i de nordiske lande. Som det fremgik af Nordisk Råds rekommandation fra februar 1971, finder man det ikke rigtigt, i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt, også at inddrage militæret under forbudet. Til gengæld har vi i udvalget fundet det rigtigt at indskærpe forsvaret, at reglerne for militær øvelsesflyvning bliver overholdt.

Endelig skal jeg med en anbefaling af lovforslaget gentage en opfordring til de dømmende myndigheder om at lade bøder for eventuelle overtrædelser af den nye lov blive så store, at de ikke uden videre kan indkalkuleres i et flyveselskabs driftsomkostninger.

Knud Bro: Der findes udmærkede klare regler for militærfly; vi har i udvalget sat os ind i disse regler, og jeg finder ingen grund til at ændre lovforslaget. Vi vil derfor stemme imod ændringsforslagene nr. 1 og 2.

Brøndlund Nielsen: Også jeg vil på venstres vegne anbefale at man stemmer imod ændringsforslagene nr. 1 og 2. Det er nødvendigt, at militæret er i stand til at udnytte det materiel, det har til rådighed, under alle forhold.

Må jeg så lige have lov at nævne en anden ting, der har været fremdraget under udvalgsbehandlingen, men som ikke er blevet endeligt afklaret. Det er sådan, at lovforslaget forbyder flyvning med overlydsfart, men det forbyder ikke flyvning med over-

lydsfly, og dér er der det problem, om en almindelig overflyvning med disse fly i stor højde vil medføre en forurening af luften, således at der sker en farlig filtrering af solstrålerne. Det er en ting, der har været en del fremme i debatten, og vi har rejst spørgsmål om det i udvalget uden at have fået noget endeligt svar. Jeg gør altså opmærksom på, at det er noget, der ikke er endeligt belyst, og lovforslaget tager heller ikke stilling til det, men det er måske nok noget, man ikke bør glemme på længere sigt.

Svend Haugaard: I går havde vi en større forureningsdebat, og der var lidt uenighed ikke blot om bemyndigelser, men også om, hvem der virkelig ønskede en effektiv forureningsbekæmpelse. Ministeren nævnte, at der var nogle, der ville stikke halen mellem benene og ikke ville være radikale nok.

I dag har vi anden behandling af et lovforslag om forbud mod overlydsflyvning, men kun civil overlydsflyvning. Under første behandling fremførte vi fra radikal side, at vi også mente, det burde gælde den militære, som har samme støjforurening, og hvor det tilmed kunne få, skal vi sige aktuel virkning og ikke bare en virkning ad åre. Dette mener vi stadig, og vi har prøvet i udvalget at komme længst muligt med disse synspunkter, idet vi har foreslået, at man kunne indføre en ordning, hvorefter militæret kun i ganske ekstraordinære tilfælde havde ret til at bryde lydturen over land, og at de derefter skulle aflægge en rapport derom. Men, vi har ikke kunnet få dette synspunkt igennem i udvalget, det blev et nej, og ministeren har ikke engang fremsat ønske om en bemyndigelse på dette punkt.

Jeg ved ikke, hvem det er, der i denne sag stikker halen mellem benene, men det overlader jeg til andre at bedømme.

Det radikale venstre ønsker stadig væk de stærkest mulige indgreb også mod støjforureningen, og vi er derfor i stand til at anbefale, at man stemmer for ændringsforslagene om, at „civil“ udgår.

Morten Lange: Det er et meget interessant eksempel på foreningsproblemernes dilemma, vi her er stillet over for. Efter hvad jeg nu har hørt fra de forskellige ordføreres side, kan jeg altså skønne, at den nærværende og unyttige militære overlydsstøj vil man ikke forbyde, hvorimod den eventuelt kommende civile overlydsstøj, som dog er forbundet med en rimelig nyttevirkning, vil man forbyde. Hvis man i andre foreningssager går frem med samme logik, vil kongeriget Danmark gå under i forurening i løbet af forholdsvis kort tid. Jeg går ud fra, at det bliver et særtilfælde, men jeg skal ikke desto mindre anmode en hvilken som helst hæderlig og konsistent tilhænger af foreningsbekæmpelse om på trods af de faldne bemærkninger fra tre partiers side at overveje endnu en gang, om man ikke skulle stemme fornuftigt.

Forsvarsministeren (Kjeld Olesen): Både til det sidste indlæg og til det, hr. Svend Haugaard sagde, vil jeg gerne komme med en enkelt bemærkning.

Det ligger i sagens natur, at forsvaret råder over midler, der nok kan give anledning til en hel del støj. Jeg vil gerne ved denne lejlighed understrege, at der, hvor det overhovedet kan lade sig gøre, bliver indskærpet bestemmelser om, at støjgenerne skal være så små som muligt. Med hensyn til det rent aktuelle, der diskuteres nu, ved udvalget, at der forefindes bestemmelser, der meget kraftigt indskærper piloter i flyvevåbenet, at de skal overholde de og de bestemmelser, der skal medvirke til at gøre støjgenerne så små, som det overhovedet kan lade sig gøre. Når man ikke har kunnet gå med til at ligestille civile og militære fly, hænger det ganske simpelt sammen med, at man må have med i betragtning, at der under fredstidsforhold kan være behov for at anvende overlydsfly, fordi man ganske simpelt på kortest mulig tid skal kunne være oppe i nærheden af tidentificerede fly, som man opdager på radarskærmen. Vi har med visse mellemrum sådanne operationer, og det gør, at man ikke kan have en bastant bestemmelse, der forbyder denne overlydsflyvning. Men der skal altså ikke være nogen tvivl om, at vi, hvor det overhovedet er muligt, indskærper, at man skal foretage

denne flyvning på en sådan måde og sådanne steder, at den er til mindst mulig gene for befolkningen.

Ministeren for foreningsbekæmpelse (Kampmann): Jeg vil gerne takke udvalget for en som sædvanlig ekspedit behandling af dette foreningsbekæmpelsesforslag.

Betænkningen adskiller sig fra de tidligere derved, at der er et mindretal, som har foreslået en ændring af lovforslaget. Det er blevet afvist af årsager, som forsvarsministeren har redegjort for, men jeg vil godt give den supplerende oplysning, at lovforslaget er et led i en enig nordisk opfattelse af det ønskelige i at forbyde civil overlydsflyvning, og det har været meget magtpåliggende for os, som for så vidt har taget initiativet til denne nordiske enighed, at nå frem til nogenlunde samtidig fremsættelse og forhåbentlig vedtagelse i de tre landes parlamenter og at opnå et nogenlunde identisk indhold. Dette er simpelt hen, hvad vi har kunnet nå frem til enighed om.

Lad mig tilføje, at det har været væsentligt, at den tidstermin, som er nævnt her, blev overholdt, fordi det utvivlsomt vil komme til at spille en rolle ved den miljøkonference, som begynder den 5. juni i Stockholm, idet det er et af de områder, hvor det er helt nødvendigt med en vis form for internationalt initiativ, således at vi får så store territorier som overhovedet muligt omfattet af denne lovgivning. Det er også baggrunden for, at vi har ønsket, at det ikke alene skulle stå for dansk regning, men for fælles skandinavisk regning for på den måde at inddrage større arealer og dermed give loven en større effekt.

Det er rigtigt, som fru Birte Weiss nævner det, at lovforslaget hører til den særlige kategori af lovforslag, der forebygger nye foreningsfarer, og det er en præcis lige så væsentlig og ofte pædagogisk bedre måde at løse foreningsproblemerne på; derfor er jeg glad for, at det kan vedtages i den skikkelse, det har.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed polemisere med hr. Svend Haugaard fra det radikale venstre. Jeg kunne fristes til at vende tilbage til en diskussion om motiverne både til det ændringsforslag, som ligger her, og til hr. Svend Haugaards indlæg i går, men lad

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

nu det være. Jeg har vel lov til at sige, at når også SF er hoppet på denne vogn, er det ikke de rent forureningsmæssige spørgsmål, der har været udslagsgivende, men en kombination af flere sæt af argumenter.

Hr. Brøndlund Nielsen har ganske ret i, at vi har valgt den form, at vi forbyder civile overlydsfly at flyve med overlydsfart; det er altså ikke et forbud mod civile overlydsfly. For mig at se bliver konsekvensen nok nogenlunde den samme, for jo større arealer man inddrager under et forbud mod overlydsfart, jo mindre rentabelt bliver det overhovedet at anvende overlydsflyene, og det er vel i og for sig ikke nogen dårlig udvikling.

Med disse ord skal jeg takke udvalget for dets behandling, og jeg skal meddele, at regeringen ikke kan tiltræde ændringsforslagene fra de radikale og SF.

Morten Lange: Ministeren for offentlige arbejder og for forureningsbekæmpelse og meget mere nævnte i sit indlæg efter min opfattelse to bekymrende ting. Den ene var henvisningen til den skandinaviske enighed. Jeg synes, det er udmærket, at man er enig om noget, men jeg synes, det er meget bekymrende, hvis det skal forhindre en af parterne i at gå videre. Det er den måde, man ikke kommer langt nok på, og jeg anser dette for at være et typisk eksempel. Hvis vi letsindigt skulle vove os ind i De europæiske Fællesskaber, vil vi opdage, at sådanne eksempler er reglen og ikke undtagelsen, efter hvad vi kender til det.

Men derudover var ministerens indvending simpelt hen urimelig, for hvis den minister, der var heroppe og tale lige før, blot med ét ord havde sagt, at han ville udstede det, som ikke hedder et dekret, men har den samme virkning, om, at militær flyvning med overlydsfart over dansk territorium ville være forbudt, havde vi såmænd ingen grund til at stille ændringsforslagene; så havde vi den fuldstændige skandinaviske enighed, og samtidig havde vi intet spektakel.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 2

bortfaldet med 107 stemmer mod 37.

Ændringsforslag nr. 1 angående titlen betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 3 og § 3 i den ændrede affattelse

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af retsplejeloven og myndighedsloven. (Ændringer i rets- og politikredsinddelingen m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 124) findes i tidenden sp. 3362, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2289).

Der var stillet 26 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Falk Hansen: Jeg vil gerne begynde med at udtrykke min tilfredshed med, at det er lykkedes i udvalget at skabe enighed mellem alle fem partier om det foreliggende lovforslag. Jeg synes, vi efter et meget grundigt udvalgsarbejde er nået frem til et fornuftigt og rimeligt resultat.

Som det også fremgår af betænkningen, har udvalget været enig om, at hovedsigtet måtte være at skabe det bedst mulige grundlag og de bedste rammer for politiets forskellige funktioner og dets arbejde.